

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש טז תמוז תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת בלק

"מה טובו אהליך יעקב"

בני הישיבות העוסקים בתורה, מקיימים את עם ישראל ומצילים אותו מאויביו, וזוהי הברכה הטובה ביותר לעם ולארץ!

נלמד מהפסוק: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" (פרק כד-ה) ואמרו חז"ל (סנהדרין קה:): א"ר יוחנן, מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו. ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות "מה טובו אהליך יעקב"... אמר רבי אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה [=כל הברכות של בלעם חזרו לקללה כמו שהיתה כוונתו מתחילה. רש"י]. חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות שנאמר "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך" – קללה ולא קללות.

יש להבין: כאשר כל הברכות חזרו - עקב החטאים - לקללה, כפי שהיתה כוונת בלעם מתחילה, מדוע נותרה רק ברכה זו של "בתי כנסיות ובתי מדרשות" משאר ברכות? ומדוע מהסיבה "כי אהבך ה' אלוקיך"? מה המיוחד בברכה זו שנצרך לה אהבת ה' מיוחדת כדי להותיר רק אותה?

התשובה היא: משום שבלי בתי המדרש והיכלי התורה אי אפשר לשרוד אפילו יום אחד! אין קיום לעם ואין גם קיום לעולם! וכמש"כ "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיו". נמצא שכל ההצלה וההגנה תלוים רק בלימוד התורה שבישיבות ובהיכלי התורה. וממילא בכל מצב, על זה אי אפשר לוותר!

וידועים דברי חז"ל: "הקול קול יעקב"... בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשיו שולטות. וכן אמרו (מד"ר בלק): אמר הקב"ה לישראל: אם שמרתם מצוותי אני מפיל שונאיכם לפניכם. וכן (במד"ר קדושים): אמר הקב"ה לישראל: בני עסקו בתורה ואין אתם מתייראין משום אומה. וכן בגמרא (מכות י:). מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה - שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה.

וזהו שאמרו חז"ל (במד"ר תולדות ס"ה): נתכנסו כל האומות אצל בלעם, אמרו לו, תאמר, האם אנו יכולים לנצח אומה זו? אמר: לכו וחזרו על בתי כנסיות ובתי מדרשות שלהן, ואם מצאתם שם תינוקות מצפצפין בקולן, אין אתם יכולים להם, שכך הבטיחם אביהם "הקול קול יעקב" וכו'.

במכתב (מכ"ג אדר תשכג) כתב (בין היתר) רבינו הגרא"מ שך זצ"ל: "ומי שיש לו מח בקודקדו יבין וידע כי כל קיומנו בכל שנות הגלות המר הזה, שלא התערבנו בין האומות היא רק ע"י התורה ולומדיה. והרי עמים רבים גדולים ועצומים אין זכר להם, ואנחנו המעט מכל העמים ב"ה חיים וקיימים, וכל מדינה שנתדלדלה מלימוד התורה. התבללה. וסוף היה שאפילו שומרי מצוה לא היו, וכל מדינה שהחזיקה בלימוד התורה ויסדו ישיבות, החזיקה מעמד בזמנים הקשים ביותר תחת גזירות וכו'.

מי נדחה מפני מי?

באחת הפגישות שקיים כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל עם ראשי השלטון החילוני, התבטא אחד מהם בנוכחותו, שכדי לאפשר דו-קיום בחיים המשותפים צריך כל צד לוותר משלו... השיב לו הרבי:

"עליכם לדעת שיש דברים עקרוניים, אשר היהודי החרדי אינו יכול בשום אופן להתפשר עליהם בעוד שעמיתו החילוני לא יפסיד בגללם מאומה. עליכם לדעת שיש יהודים, אשר אינם יראים משום דבר שבעולם זולת מאש הגיהנם בעלמא דקשוט".

"אני עצמי בהיותי בשבי הנאצים ימ"ש, לא בא בפי שום אוכל לא כשר, למרות שהייתי צפוי למות ברעב, ולא עשיתי שום מלאכה ביום ש"ק, על אף הסיכון הממשי שיוציאוני להורג בגלל התנהגותי זו. ואילו לאדם שאינו נזהר בכשרות, לא יאונה כל נזק, אפילו אם יאלצו אותו לאכול מאכלים כשרים דוקא..."

"מוגנים בזכות לומדי התורה"...

בימים הטרופים של מלחמת תש"ח כתב הגרצ"פ פרינק זצ"ל מכתב למפקדת הצבא. וכך כתב בין היתר: "חלילה להוציא ולנתק את בני הישיבות מאהלי התורה ולשבעדם לצבא המלחמה, אימונים או שאר עבודות. וידעו נאמנה שכל מי שמסר נפשו וחיינו לשקידת התורה, הנהו איש צבא מלגיון מלכו של עולם להגנת עמנו וארצנו. וכל אלה העומדים במערכת הקרב עם האויב מוגנים בזכות לומדי התורה..."

ומסיים את מכתבו בזה הלשון: "בכל לבי אני קורא לכם, הבו גודל לאלוקינו ותנו כבוד לתורתנו, שלא ייבש המעיין וקול התורה לא ידום. כדאי הוא קול התורה שבכותו להגן לכל היורדים לשדה המלחמה, שיחזרו במהרה בחיים ושלום לביתם בזר הנצחון, וממשלת זדון תכלה ותעקר מן הארץ".

עמוד ההוראה

הדפסת והפצת העלון השבועי "איש לרעהו" פרשת בלק, הפועל למען הזולת נתרמו באדיבות יו"ר זמנהלי "הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - ירושלים" - ע"ר, לעילוי נשמתה של מנהלת הליגה מרת הדסה אסתר זיסל בת יעקב ישראל סוקוליק-סמית ע"ה הקדישה את חיה לטובת הזולת, חן ברימי מחלות ריאה וחן במניעתן, במסגרת הליגה למלחמה בשחפת. גייסה כספים מקרנות צדקה עבור משפחות נזקקות שנמנעו בעקבות מחלות ריאה. לרגל יום השנה, נפטרה ביום כ' תמוז תשס"ה, ת.נ.צ.ב.ה.

לשמור כבודו של כל אדם באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "זיפתח ה' את פי האתון... ואותה החייתי" (פרק כב-כח, לג)

וכתב רש"י (מהמדוש): ועתה מפני שדיברה והוכיחה ולא יכלת לעמוד בתוכחה כמו שכתב "ויאמר לא" הרגתיה: שלא יאמרו זו היא שסילקה את בלעם בתוכחה ולא יכול להשיב, שחס המקום על כבוד הבריות.

אמרו חז"ל על בלעם הרשע "וישם ה' דבר בפיו", נתן לו הקב"ה רסן וחכה בפיו. והביא הגאון **רבי יעקב ניימן זצ"ל** (בספרו **דרכי מוסר**) את תמיהתו של **הסבא מקלם**: הלא לכל אדם יש בחירה והיאך לקח ה' ממנו את כח הבחירה? [ושמא ניתן לתרץ, לאור מה שכתבנו בעלון **"איש לרעהו"** - פרשת "חוקת", עפ"י הפסוק (במשלי כא-א) "לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפוץ יטנו" עיי"ש].

וביאר הסבא מקלם, כי באמת ה' לא לקח ממנו את כח הבחירה, אלא הקב"ה גילה את עיניו והראה לו את מעלתו וחשיבותם של ישראל, וממילא לא העיז יותר לקללם והיה מוכרח לדבר בשבחם של ישראל.

והוסיף הרב ניימן, כיצד יש לראות את מעלתם של ישראל, עפ"י מה שסיפרו חז"ל בגמרא (בבא מציעא פג): מעשה ברבי יוחנן בן מתאי שאמר לבנו צא ושכר לנו פועלים. הלך ושכר ופסק להם מזונות, וכשבא אצל אביו אמר לו: בני, אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך שהם בני אברהם יצחק ויעקב.

רואים מכאן כיצד צריך לראות את מעלתם המיוחדת של עם ישראל. הרי הפועל הפשוט הזה שהוא בעצמו לא מחשיב את עצמו, ולא עולה על דעתו שמגיע לו יותר מאשר פת וקטיניות, בכל זאת רבי יוחנן בן מתאי אומר לבנו: אם פסקת להם מזונות סתם, אזי אפילו סעודה כסעודת שלמה לא מספיקה להם, אלא מגיע להם כאברהם מפני שהם בני אברהם.

כי על כן, רבי יוחנן בן מתאי שאמר זאת, הבין היטב מה היא מעלת נפש מישראל שכל "יהודי פשוט" שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, יש לו קשר עם האבות הקדושים. אין יהודי פשוט! כל "יהודי פשוט" הוא יותר חשוב ויותר מרומם מהשרים הגדולים של אומות העולם, מפני שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, כמו שאמר הכתוב "כל השמים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו". ועוד, כל "יהודי פשוט" קשור הוא עם התורה הקדושה, והתורה הקדושה מקשרת אותו אל הקב"ה, ולכן כל יהודי הוא מרומם ונישא עד לאין שיעור.

וזהו שכתב הרמב"ם (סנהדרין פכ"ד ה"י): אל יהיה כבוד הבריות קל בעיני האדם, שהרי הוא דוחה לא תעשה של דבריהם. וכל שכן כבוד בני אברהם יצחק ויעקב המחזיקים בתורת האמת, שיהיה זהיר שלא יהרס כבודם."

מובא במאסף **ישורון** (חלק מא) שכאשר קרא פעם הגאון **רבי שריה דבילצקי זצ"ל** באחד מכתבי העת התורניים תיאור על דרכו של תלמיד חכם גדול מרביץ תורה הנוהג לזרוק מרה בתלמידיו בביטויים חריפים בשעה שמוסר את שיעורו, עמד רבי שריה ושיגר מכתב למערכת ובו כתב את הדברים הבאים לשם פירסומם:

"עז היום ידעתי כי כשאומרים לאחד גנב או עם הארץ... עוברים על איסור דאורייתא בלאו של "ולא תונו", ואם זה ברבים עוברים גם על איסור מלבין פני חברו ברבים שאיסורו ועונשו חמור מאד מאד, ואסור גם בדרך שחוק כמש"כ בספר **חובת השמירה** למרן הח"ת... ואם כן, מי הם הראשונים או האחרונים המתירים כל זה בשופי המחכה לתשובתכם. ידידכם..."

"בזכות הזהירות הרבה בכבודו"...

סיפר הר"ג רבי אברהם צבי טויב שליט"א: כשלמדתי בבחורתי בישיבת פוניבז', היה שם בחור בעל כשרון אדיר שקלט ברגעים את הנלמד, אך היו לו בעיות קשות בהתנהגותו שבעטיין הספיק להזיק מכמה ישיבות. אף בפוניבז' שלח ידו במעשי קונדס לא מעטים עד שבאחת הפעמים הגדיש את הסאה וקיבל הוראה חד משמעית לקום ולעזוב.

הוא ניגש אלי והתחנן שאעזור לו לנסות לסדר שיוכל להשאר. באתי לרבינו **הגרא"מ שך זצ"ל** וסיפרתי לו על הבחור שנשלח מהישיבה. הוא הקשיב והרהר בקול "מה ניתן לעשות איתו"? ולפתע שאלני: "היכן נמצא הבחור ברגעים אלו"? השבתי שנמצא בחדרו בפנימיה. אמר לי הרב שך: "הבה נרד. נכנס לחדרו ונדבר על ליבו שישוב לדרך הטובה!"

כמוכן שהגבתי מיד שאין זה לכבודו של ראש הישיבה שיטריח עצמו לחדרו של הבחור, והצעתי שאקרא לבחור שיבוא להיכל הישיבה לראש הישיבה. אך הרב שך התעקש לבוא לחדרו. הוא אחז בידי וכך הלך מרחק די גדול עד לחדרו של הבחור.

כשהגענו לחדר אמר הרב שך לבחור: "מה אתה חושב שהחיים קלים לכל אחד?! נראה לך שהיה לי כל הזמן טוב וקל? היו לי עליות ומורדות כל העת! אבל דע לך, כל המשברים חולפים אם דבקים ביעד האמיתי ואז מגיעים למטרה הנכספת! כך הוסיף ודיבר על לב הבחור וכשחש שהדברים מחלחלים ללבו דרש ממנו הבטחה להמשיך דרכו מה שסלל את הדרך להשארותו בישיבה.

לאחר שיצאנו, שאלתי את הרב שך מדוע מצא לנכון להטריח עצמו עד לחדרו של הבחור, הרי יכולתי לקרא לו לאולם ושם היה שומע את אותם דברים מראש הישיבה?

ענה לי הרב שך תשובה מאלפת: "כשסיפרת לי שזרקו אותי מהישיבה הבנתי שהגדיש את הסאה. חשבתי לעצמי, מה עוד ניתן לעשות כדי להצליח לשנות בו משהו ואז אמרתי לעצמי: אעשה מאמץ מיוחד. אטריח עצמי, בשביל שלא יתבייש שיראווהו מגיע אלי להיכל הישיבה לעיני-כל. אלך עד לחדרו לחזק אותו. אולי בזכות המאמץ לבוא עד אליו והזהירות הרבה בכבודו, תהיה לי סיעתא דשמיא מיוחדת". ואכן זכה לס"ד מיוחדת. הדברים פעלו והבחור חזר למוטב.

הלמות עמלים

כבודה של ילדה...

אחד ממקורבי הגה"צ **רבי שלום שבדון זצ"ל** שלח את בתו הקטנה עם מגש עמוס במשלוח מנות בפורים למעונו של רבי שלום. אך בכניסתה לביתו רפו ידיה והמגש על כל תכולתו נפל ארצה. בקבוק היין התנפץ לרסיסים והיין נשפך על הארץ.

מבוכה רבה ובושה כיסו את פני הילדה. רבי שלום ששהה בחדר הפנימי הבחין במתרחש, מיהר לצאת ולהפוך את התקלה לאירוע מוצלח... ובכך להפיג באחת את בושתה של הילדה. הוא קרא בהתלהבות: כמה טוב שבקבוק היין נשבר הרי חז"ל אומרים (עירובין סה). "כל בית שלא נשפך בו יין כמים, אין בו סימן ברכה".

רבי שלום המשיך בהתלהבות גואה ובצהלה רבה ששחפה את כל בני הבית למול שברי הבקבוק: "ברוך השם נשפך יין בבית. כזה סימן ברכה בפורים הרבה זמן לא היה לנו..." ושמחת הפורים גדלה שבעתיים.

קול חוצב

לשמור על כבוד השואל...

סיפר הגאון רבי דוד כהן שליט"א (ראש ישיבת חברון): "יום אחד השתתפתי בשמחת "שבע ברכות" שהיה נוכח בה הגאון **רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל**. בעלי השמחה כיבדו את רבי אברהם לשאת דברים לכבוד החתן. והנה באמצע דרשתו הפסיקו אברך צעיר שנוכח במקום והעיר על דבריו, אך דיבר שלא לענין ובחוסר דרך ארץ עד שממש צרם לאוזני השומעים.

"רבי אברהם התייחס אליו בצורה מכובדת מאוד ושיבח את שאלתו. אנכי תמהתי על הנהגתו הזו של רבי אברהם ביודעי שאם הלה היה עושה כן לדרשנים אחרים, אזי או שלא היו מתייחסים כלל, או שהיו מעמידים אותו במקומו הראוי..."

לאחר שסיים רבי אברהם את דבריו, ניגשתי אליו ושאלתי: מדוע לא העמדתם את אותו שואל טרדן על האמת להראות לו שטעה בכל דבריו?

השיב לי רבי אברהם: האברך הצעיר הזה ששאל, מטבע הדברים יש להניח שאשתו נמצאת מאחורי הפרגוד, וכאשר שומעת את קולו, תיכף ומיד מטה אוזן לשמוע את אמרי פיו, ואם אני לא אתייחס אליו בכבוד הראוי יש לחשוש אלו תוצאות עלולות לצאת מזה. וכאשר הנני מכבדו ומשבח אותו הרי כל השלום-בית מתחזק אצלו.

והפטיר רבי דוד: "יותר ממה שהתפעלתי מענוונותו של רבי אברהם, התפעלתי מחכמתו אידך שבין רגע על-אתר, חישוב כל זאת".

אגן הסהר

לדון וללמד זכות על כל אדם מישראל!

נלמדה בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו" ... (פרק כג-כא)

ופירש כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בספרו משנה הלכות מ"מ עה"ת) את הפסוק כך: "לא הביט און ביעקב" ... כלומר: אדם שלא רואה כל עוול וחסרון בעם ישראל. אינו מביט על עוונם וחובותם, אלא מלמד עליהם רק זכות. רואה הוא רק את מעלתם. אדם כזה יזכה ש"ה" אלוקיו יהיה עמו" - שהשכינה תהא מתייחדת עמו, "ותרועת מלך בו" - שהקב"ה נעשה לו כ"רע"

מובא בספר פלא יועץ: "ידוע שהקב"ה חפץ שילמדו סנגוריה על ישראל על הכלל ועל הפרט... וגדעון זכה על שלימד סנגוריה על ישראל ובשביל זה זכה להושיע את ישראל כדכתיב "לך בכחך זה והושע את ישראל" (שופטים ו). והטעם הוא כי כל אשר ידבר האיש, עושה רושם ומעורר פמליה של מעלה. אם מדבר אדם קטרוגיה מעורר המקטרגים, ואם מדבר סנגוריה מעורר סנגורים ודבריו עושים פירות."

"הנה כי כן" - מוסיף הפלא יועץ - "מה מאוד צריכים להזהר הדרשנים ובפרט בימי הדיו ימים נוראים, שלא לעורר דין ושלא ללמד קטגוריה בדרשות בהזכירם חטאי רבים ח"ו, ורק יאמרו מה צריך לעשות וממה צריכים להזהר והשומוע ישמע. ואם ימצא בבתי כנסיות של עמי הארץ וישמע שמלמדים חובה על ישראל, יאזור חיל ללמד עליהם זכות אפילו בטענות שאינם ברורים לו."

וביותר צריך להזהר כשאדם נתון בצרה, ללמד לו סנגוריה, ושלא להזכיר עונותיו, כמנהג קלי הדעת שאומרים: זה וזה גורם, ועל כן באה עליו הצרה הזאת. כי יודע שאין מקטרג אלא בשעת הסכנה ונמצא שיגלו שמים עוונו וארץ מתקוממה לו."

שח החפץ חיים כיצד משה רבינו לימד זכות על ישראל כשאמר קודם פטירתו: תיקנתי עבור הכל אבל עבור רוצח בשגגה עוד לא תקנתי כלום. על כן ביקש מהש"ת עבור זה ונענה שיעשה עבורם ערי מקלט. ועשה זאת מיד בשמחה. לאחר שתיקן זאת, שוב אמר משה: אמנם תיקנתי עבור הרוצח בשוגג אבל עבור המזיד לא תיקנתי כלום.

עוד נאמר בפסוק: "ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה" (במדבר טו-כו). ודרשו חז"ל: "כשם שאתה סולח לגר, כך תסלח לכל בני ישראל". והיינו, כמו שהגר שעד אתמול היה נכרי ולא ידע כלום מהתורה ועכשיו נעשה יהודי, הרי אם עוד יעבור על אחת ממצוות התורה, וכי תהיה טענה עליו? הלא לא ידע כלום! כי עד עכשיו היה בין הגויים.

כמו כן הדבר אצל עובר העבירה. אם היה יודע את גודל קדושת תורתנו ומתן שכרן שעל מצוות, לא היה מצוה שהיה עובר עליה. נמצא שמה שעוברים על המצוות זה כמו "הגר", מפני שלא יודעים מאומה. בכך לימד משה זכות על ישראל ואמר: "כשם שאתה סולח לגר - כי הוא שוגג - כן תסלח לכל עדת בני ישראל."

כשראה החפץ חיים בחורים מאמריקה באים ללמד בישיבה בעיירתו, היה מתמלא שמחה, והיה פונה להקב"ה בהתרגשות ללמד עליהם זכות באומרו: "הביטה וראה רבש"ע" עומד לו בחור ועוזב את ביתו, את הוריו וקרוביו באמריקה, ארץ שמכילה כל התענוגים והנוחיות, הלא גם שם מצויות כבר ישיבות, ואילו הוא בא לכאן, לעיירה קטנה ונידחת לחיות חיי צער, הרי זו גלות בתוך גלות לשם מה ולשם מיי? לשמך ולשם תורתך!"

"בגלל זה לבד הלא עליך לרחם כבר על עמך ישראל ולקבצו מכל גלויותינו. הגיעה העת, העת הגיעה!" ופרץ הח"ח בבכי.

"כל אשר לאיש יתן בעד נפשו"...

ביתו של כ"ק האדמו"ר רבי דוד מלעלוב זצ"ל, הגיע ביום קר ומושלג יהודי עני. מנעליו קרועים ובלויים מאוד. חשב רבי דוד: "אני הרי יכול להשאר ספון בביתי, ואילו הלך זה משרך את רגליו בשלג וברפש בנעלים קרועות". מיד חלץ הרבי את נעליו ונתנם לעני.

כשהרבנית מצאה את בעלה רבי דוד מתהלך יחף, מיהרה ללוות כמה פרוטות ויצאה לשוק. חיפשה למצוא זוג נעלים משומשים במחיר מוזל. הפנו אותה לדוכנו של גוי מוכר נבלות ובשר פיגולים שהציע למכירה זוג נעלים. מה מאוד נדהמה לראות כי אלו הם נעליו של הרבי. התברר שהגוי קיבלן מאותו עני תמורת נתח בשר משוקך.

מיד קנתה הרבנית את הנעלים ושבה לביתה. היא פנתה לרבי דוד בטרוניה: ראה למי נתת את נעלך. לרשע המפגל נפשו במאכלות אסורות.

טען רבי דוד כנגדה: "התבונני נא, עני המבוסס בשלג בנעלים קרועות שהבוץ והקרח חודרים דרכו, והוא זוכה בזוג נעלים שלימות וטובות, היעלה על הדעת שהוא ימכור אותם בשביל נתח בשר לתאבון?!"

"**אין זאת**" - לימד עליו רבי דוד זכות - "אלא שהיה רעב עד מות ואחזו 'בולמוס', ושנינו במשנה (וימא פח) כי מי שאחזו בולמוס, מאכילים אותו אף נבילות וטריפות. א"כ, עשה אותו עני כדון שנתן נעליו תמורת נתח זה, שהרי "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו". חשבנו לקיים מצות צדקה ועלה בידינו מצות פיקוח נפש."

הלמות עמלים - ח"ב

"בשום אופן אין בחורים רעים"...

באחת השנים בתחילת "הזמן" בישיבת חברון, נכנסו מספר בחורים לחדרו של ראש הישיבה הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל, כשבפיהם הצעה כלשהי בדבר תוכניות מסויימת הנוגעת לבני הישיבה, על מנת לקבל את הסכמתו לכך.

תוך כדי דיבור נפלט מפיו של אחד הבחורים: "הרי הראש ישיבה יודע שיש בישיבה גם בחורים רעים, ולא רק טובים"...

למשמע הדברים נחרד ראש הישיבה כולו, ונתרע לאחוריו כמי שנכווה ברותחין, וזעק: "לא! אין כזה דבר! אין בישיבה בחורים רעים! אמנם לצד הבחורים הטובים ישנם גם טובים פחות, אבל בשום אופן לא בחורים רעים"...

נסיד ממלכת התורה

הניצוץ היהודי...

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: "פעם התקיים סמינר ולקירוב רחוקים) במלון "המלך שאול" שבאשקלון. כשהגעתי למקום למסור הרצאה, עמדה שם ניידת משטרה. התברר כי אחד השכנים התלונן שמרעישים בקומת המרתף של המלון, ומפריעים לו לישון..."

"**ידעתי** כי מדובר בתלונה קנטרית והצקה מכוונת, משום שבכל לילה מתקיימים שם אירועים רעשניים ומסיבות הוללות והם לעולם לא הטרידו את השכן. ולפתע דוקא הרעש של הסמינר מפריע לו?!"

הבטחתי לשוטרים כי נקפיד שלא להרעיש, אך הם חזרו שוב ושוב עד שלבסוף הופיעו עם השכן טען: "האמינו לי, יש לי סימפטיה לדת, אבל דעו לכם, כי אם תרעישו ותפריעו לי לישון, אני עוד אנקום בכס..."!

"**אני** בגישה תמידית של "לימוד זכות" על ישראל - אומר רבי אריה - לדעתי אין רשעים בעם ישראל. כל אלה המנסים להצר את צעדנו, עושים זאת מכאב, מקנאה, מתיסכול ומירמור, אך לא משנאה אמיתית. כואב להם לראות אחרים קרובים אל ה' בשעה שהם רחוקים. קשה להם להודות על האמת. אילולא כן היו מצטרפים מיד אלינו."

"**ובכן**" - המשיך רבי אריה לספר - "ניגשתי אל המתלונן, הנחתי עליו יד ידידותית, לקחתי אותו הצידה ואמרתי לו: תגיד לי את האמת נכון שמה שמפריע לך לישון זו דמותו של הסבא שלך, שהיה יהודי שומר תורה ומצוות? נכון שבתוך ליבך היית רוצה להיות כאן עם כל המשתתפים שמגלים את אור היהדות? לא הרעש מפריע לך אלא זה שאחרים זוכים לשמוע דברי תורה ואתה לא, וזה מה שכואב לך שאתה לא יחד איתם!"

"ברגע זה ראיתי את עיניו מתחילות להתמלא בדמעות. הוא הודה שאכן בסתר לבו יש לו משיכה להשתתף בסמינר... ומיד ביטל את התלונה ושלח את השוטרים לדרכם."

עפ"י 'אריה שאג'

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"...בתנאי שאתה מוחל"

גבוה - מעט יותר מבחורים אחרים, או על תרומה חד פעמית לטובת הישיבה...

מדוע הם רוצים להיכנס? אם החליטו לא לקבל - שיאמרו! ואם הוחלט לקבל אותו אפשר להודיע זאת בטלפון קצר. מסתבר שהם רוצים משהו שקשור איך שהוא ליסוד הגדול של "תן וקח"...

לא הייתה לו ברירה והוא לא דחה את הפגישה, אבל הכין את עצמו אליה, עם זעם סמוי, ועם תכנית לשפוך את מה שיש לו בלבבו פנימה...

* * *

הם הגיעו לביתו המפואר. התיישבו ר"מ הישיבה ומלווהו שליט"א. הוא קיבל אותם בפנים עצובות, והם דווקא התיישבו בפנים רציניות אבל שמחות.

שקט שרר בחדר הגדול.

הוא לא הצליח לקורא על הפנים שלהם את הכוונות...

הר"מ הישיבה התיישב ואמר לו כך.

תשמע - אמר לו הר"מ - התבקשנו מפי "ר"ב אהרן-ליב" לקבל את הבחור, אבל הוא ביקש מאיתנו להגיע אליך במיוחד, ולומר לך כי מקבלים אותו בתנאי ש-

האיש נדרך לשמוע מה התנאי והר"מ המשיך: בתנאי שאתה מסכים לעמוד ולומר "הריני מוחל וסולח לראשי הישיבות שאני עזרתי להם עשרות פעמים והם לא הכניסו את הנער לישיבתם - ואני גם אשתדל להמשיך לסייע ולעזור להם כאשר יהיה ביכולתי".

האיש - שלא האמין למשמע אוזניו - הניח את ראשו על השולחן. והחל בוכה.

לאחר שיצאו, נכנסה רעייתו לחדר, וראתה את בעלה נרגש מאד.

הוא פתח ואמר לה: הבחור התקבל לישיבה, ואני התקבלתי לתוך עולם של רחמים וחסדים. לא העליתי ברעיוני בקשה כזו...

"הריני מוחל וסולח ולא תהיה לי קפיידא כלל".

[מתוך היצירה החדשה 'חכימא דיהודאי' שעתידה לראות אור בקרוב!]

איש עסקים נכבד מאד, בר-אוריין ומורם-מעם במעשיו הטובים, סיפר דברים כהווייתן: (מפאת צנעת הפרט שונו מעט פרטי הסיפור).

הוא סייע רבות לישיבות ביעוץ משמעותי, וברוב המקרים ללא טובת הנאה.

והנה הגיע רגע, שהחליט אישית לסייע לאשה מתושבי שכונתו להכניס את בנה לישיבה גדולה. הוא היה בטוח שכל הדלתות יהיו פתוחות לפניו. נכון, הבחור לא היה מאלו שרצים אחריהם, אבל היה בחור טוב.

הוא הגיע בימים האחרונים של זמן הרישום, בעת שרוב הישיבות הטובות כבר עמוסות וסגורות, וניצבות בפני לחצים רבים מכיוונים שונים, כך שלא היה חסר להם לחץ נוסף. ואכן הוא נתקל בתגובות מתחמקות ובנעילת כמה דלתות.

הוא ניסה במקומות שנעזרו בו רבות, אך ללא הצלחה.

הוא היה כאוב ולא האמין "הרי סייעתי לאותן ישיבות לא פעם אחת - והרי הם עוד יצטרכו את עזרתי!"

* * *

אם נבחן את הדברים במבט עמוק יותר, נוכל לקבוע כי אדרבה זה מוכיח כי הסיבה להתחמקות נובעת ממצוקה אמיתית, שבאמת בלתי אפשרי לשלב את הבחור במסגרות שביקש. אלא שהם צודקים מבחינתם והוא צודק מאד מבחינתו.

כיון שכאבו עלה לגרונו, נכנס ל"ר"ב אהרן-ליב" ואמר לו דברים כהווייתן ואת הכאב הצורב: "עזרתי להם, וכעת ביום פקודה לא עומדים לי פעולותיי למענם, וכי אין הגינות?!"

"ר"ב אהרן-ליב" הרחר ואמר: גם אצלנו ב"אורחות תורה" נסגר כבר הרישום, אבל אני אברר ואם הוא בחור טוב אכניס אותו אצלי. הוא יצא בתחושת רוגע קלה.

לאחר כשבוע הוא קיבל טלפון כי הר"מ של ישיבת 'אורחות תורה' רוצה להיכנס אליו בעניין אותו בחור כדי לדבר איתו אודות תנאי מסוים לפני שיקבלו את הבחור לישיבה.

האיש, שהיה גם עשיר בעל ממון, הבין לתומו ובצדק, כי הם מעוניינים לשבת איתו ולרמוז, או אפילו לסכם, על שכר חודשי

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il